

Prof. dr hab. n. med. Irena Wrońska

Recenzja rozprawy doktorskiej

na stopień doktora nauk medycznych i nauk o zdrowiu

w dyscyplinie nauki medyczne **lek. Marty Fudalej**

na temat „**Ocena prognostycznej wartości wybranych czynników**

klinicznych i patomorfologicznych w grupie pacjentów

z rozpoznaniem raka trzustki”

pod kierunkiem promotora:

prof. dr hab. n. med. i n. zdr. Anny Badowskiej-Kozakiewicz,

Zakład Propedeutyki Onkologicznej Warszawskiego Uniwersytetu

Medycznego.

Wstęp

Rak trzustki stanowi 3% wszystkich nowotworów złośliwych i jest szóstą w kolejności przyczyną zgonów z tego powodu. Leczenie raka trzustki jest trudne z powodu późnego rozpoznania, znacznego stopnia zaawansowania i dużego stopnia złośliwości. Plan leczenia pacjenta z rakiem trzustki wymaga wielodyscyplinarnego podejścia uwzględniając stadium zaawansowania nowotworu, stanu sprawności pacjenta i choroby towarzyszącej.

Stąd rozprawa doktorska poświęcona jest interesującym i trafnym wyborem tematu z poznawczego i praktycznego punktu widzenia i które są ważne dla wiedzy i praktyki. Podjęte badania dotyczące oceny

prognostycznej wartości wybranych czynników klinicznych i patomorfologicznych z rozpoznaniem raka trzustki uważam za bardzo istotne i oryginalne ze względu na prowadzenie dalszych badań w zakresie nowych strategii stratyfikacji i leczenia pacjentów z rozpoznaniem raka trzustki.

Ocena zawartości merytorycznej

Doktorantka przedstawiła cykl tematycznie powiązanych pięciu artykułów naukowych w czasopismach o sumarycznej wartości punktacji prac ze wskaźnikiem Imact Factor 10,9, punktacja MEIN 540 pkt. W trzech publikacjach Doktorantka była pierwszym Autorem a w pozostałych drugim. Kopie opublikowanych prac znajdują się w rozprawie na stronach 23-87. Rozprawa Doktorska zawiera również oświadczenia współautorów na wykorzystanie pracy jako części rozprawy lek. Marty Fudalej. Wkład Doktorantki w tych pracach jest bardzo istotny i uwzględniał koncepcję, metodykę, wykonanie badań, zbieranie i analizę danych, interpretację wyników oraz napisanie manuskryptu s. 94 – 117.

W pracy zawarto również zgodę Komisji Bioetycznej przy Warszawskim Uniwersytecie Medycznym. Piśmiennictwo liczy 27 pozycji w większości anglojęzycznej.

Głównym celem rozprawy doktorskiej była identyfikacja czynników związanych z chorobami towarzyszącymi, które wpływają na rokowanie pacjentów z rozpoznaniem raka trzustki. Celem szczegółowym przedstawionych publikacji była identyfikacja czynników prognostycznych w grupie pacjentów z rakiem trzustki z cukrzycą, w grupie pacjentów z rakiem trzustki z nadciśnieniem tętniczym, w grupie pacjentów z rakiem trzustki i wskaźnikiem masy ciała (BMI)>25 kg/ m² wraz z analizą wpływu na przebieg

leczenia i rokowania pacjentów oraz charakterystyka pacjentów z rakiem trzustki z wieloletnim wywiadem medycznym w kierunku występowania drugiego nowotworu wraz z analiza przeżycia grup z dodatnim i ujemnym wywiadem oraz wyodrębnienie wskaźnika laboratoryjnego umożliwiającym ocenę rokowania pacjentów z rakiem trzustki.

Badania miały charakter retrospektywny i obejmowały: dane demograficzne, kliniczne, patomorfologiczne oraz laboratoryjne w trakcie kwalifikacji do chemioterapii, dane dotyczące operacji wraz z powikłaniami i skutkami ubocznymi oraz przeżycia pacjentów.

Do badania włączono 175 pacjentów z rozpoznaniem gruczolaka trzustki, którzy byli leczeni chemioterapią o założeniu adjuwatywnym lub paliatywnym z podziałem na cztery grupy przedstawione powyżej.

Analizy statystyczne zastosowane zostały prawidłowo przy użyciu odpowiednich testów statystycznych. Przyjęto poziom istotności $p < 0,05$.

Przedstawione w pracy wnioski są dobrze sformułowane i wynikają z dokładnej analizy. Doktorantka dobrze wykorzystała metodologię, literaturę i bardzo dobrą znajomość technik badawczych.

Rozprawa doktorska lek. Marty Fudalej prezentuje bardzo dobrą wiedzę teoretyczną w dyscyplinie nauki medyczne i jest oryginalnym rozwiązaniem problemu naukowego w zakresie zastosowania wyników badań własnych i spełnia warunki określone w art. 13 Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U.2003 poz.595 z późn. zm.) w związku z artykułem 179 ust. 1 Ustawy z dnia 3 lipca 2018 roku – Przepisy wprowadzające Ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1669 z późn. zm.).

Na podstawie przeprowadzonych badań Doktorantka stwierdziła, że cukrzyca będąca częstym schorzeniem pacjentów z rozpoznaniem raka trzustki wiąże się z lepszą prognozą; stosowanie ACE i ARB wpływa na lepsze rokowanie pacjentów z nadciśnieniem tętniczym i rakiem trzustki. Do innych czynników prognostycznych dłuższego przeżycia całkowitego pacjentów z rakiem trzustki jest wyższe BMI współwystępowanie cukrzycy oraz wskaźnik $CLR < 1,8$. Stosunek CRP do bezwzględnej liczby całkowitej limfocytów stanowi w ocenie Doktorantki jest dobry, tani, łatwo dostępny czynnik prognostyczny i wymaga prowadzenia dalszych badań.

Konkluzja

Rozprawa doktorska lek. Marty Fudalej na temat „Ocena prognostycznej wartości wybranych czynników klinicznych i patomorfologicznych w grupie pacjentów z rozpoznaniem raka trzustki” jest oryginalnym rozwiązaniem problemu naukowego. Pracę doktorską oceniam pozytywnie ze względu na:

1. Trafny i interesujący wybór problematyki badawczej pod względem poznawczym i klinicznym,
2. Dobór właściwych metod i technik badawczych,
3. Bardzo dobrą znajomość warsztatu badawczego,
4. Umiejętność pracy zespołowej w prowadzeniu badań naukowych,
5. Wyodrębnienie czynników wpływających na rokowanie oraz leczenie pacjentów z rozpoznaniem raka trzustki,
6. Uwzględnienie wielodyscyplinarnego podejścia pacjentów z rakiem trzustki uwzględniając stadium zaawansowania nowotworu, sprawność pacjenta i choroby towarzyszące stanowiące przyczynek do prowadzenia badań interdyscyplinarnych.